

Editorial

Vindecarea slăbănogului de la Vitezda

În perioada de bucurie a Pentecostarului, a patra duminică după Învierea Domnului este dedicată minunii vindecării slăbănogului de la scaldătoarea Vitezda, un eveniment ce depășește granițele unei simple tămăduiri fizice, devenind o icoană a restaurării firii omenești prin Cuvântul întrupat. Relatarea Sfântului Evanghelist Ioan ne poartă în Ierusalim, lângă Poarta Oilor, într-un spațiu numit în evreiește Vitezda, nume care se tâlcuiește „Casa Milei” (Ioan 5, 2). Această locație era marcată de prezența a cinci pridvoare sub care zăcea o „mulțime multă de bolnavi: orbi, șchiopi, uscați, așteptând mișcarea apei” (Ioan 5, 3). În acest peisaj al suferinței umane, Sfânta Scriptură notează că un înger al Domnului se cobora periodic și tulbura apa, iar cel care intra primul după această mișcare se făcea sănătos de orice boală ar fi fost ținut. Sfinții Părinți, precum Sfântul Ioan Gură de Aur, tâlcuiesc această rânduială arătând că Dumnezeu a dorit ca prin tămăduirea în apă să-i obișnuiască pe iudei cu ideea că acest element poate curăți și vindeca, pregătind astfel calea pentru marea taină a Sfântului Botez. Totodată, cele cinci pridvoare sunt văzute în exegeza patristică drept un simbol al celor cinci cărți ale Legii lui Moise, Pentateuhul, care, deși adăposteau pe bolnavi, nu aveau puterea de a-i vindeca radical, ci doar de a le identifica neputința.

În acest context al harului limitat de la Vitezda, atenția Mântuitorului Hristos se oprește asupra unui om a cărui suferință se întindea pe parcursul a treizeci și opt de ani. Această cifră este interpretată de Sfântul Augustin într-o manieră mistică: el arată că numărul 38 este reprezentat de cifra 40, simbolul împlinirii Legii și al postului, din care lipsesc două unități, adică cele două mari porunci ale iubirii – iubirea de Dumnezeu și iubirea de aproapele. Slăbănogul zăcea de 38 de ani tocmai pentru că îi lipsea „omul” care să întrupeze iubirea jertfelnică. Cu toate acestea, Sfântul Ioan Gură de Aur

laudă starea sufletească a acestui bolnav, exclamând: „Ai văzut minte stăruitoare? Ai văzut răbdare nebiruită? S-a chinuit treizeci și opt de ani și în fiecare an spera să scape de boală... Nu s-a deznădăjduit, nu a blestemat, nu s-a plâns de soarta lui, ci a stăruit în speranță”. Această răbdare fără cârtire l-a făcut pe slăbănog vrednic de vizita directă a Fiului lui Dumnezeu, care, apropiindu-Se de el, i-a adresat întrebarea: „Voiști să te faci sănătos?” (Ioan 5, 6). Domnul nu pune această întrebare din ignoranță, ci pentru a-i evidenția perseverența și pentru a ne învăța că mântuirea necesită cooperarea voinței umane cu harul divin.

Răspunsul celui aflat în suferință este unul dintre cele mai cutremurătoare strigăte din întreaga Scriptură: „Doamne, nu am om care să mă arunce în scaldătoare, când se tulbură apa; că, până când vin eu, altul se coboară înaintea mea” (Ioan 5, 7). Această mărturisire, „nu am om”, este considerată de Mitropolitul Antonie Plămădeală a fi definiția singurătății absolute într-o lume care a pierdut sensul iubirii de aproapele. Slăbănogul constata că, într-o mulțime de oameni care căutau vindecarea, fiecare se lupta doar pentru sine, călcând peste cel mai nepuțințios. În fața acestui egoism generalizat, Hristos Se prezintă ca fiind adevăratul „Om”, Cel care vine să ridice singurătatea umană și să restaureze demnitatea celui căzut. Domnul nu recurge la mijloacele fizice ale scaldătoarei, ci acționează prin puterea Cuvântului Său Creator, poruncindu-i: „Scoală-te, ia-ți patul tău și umblă!” (Ioan 5, 8). Minunea este instantanee, iar Sfântul Efreem Sirul observă că acest gest are o semnificație inversată față de starea anterioară: „Până atunci, patul îl purtase pe el ca pe un cadavru, dar acum el poartă patul ca pe un trofeu al biruinței”. Mântuitorul îi cere să-și poarte patul pentru ca toți cei prezenți să vadă că tămăduirea este deplină și nu o simplă iluzie.

Cuprins

Poezie creștină	3
Răsplata lui Hristos	5
Întâlnirea cu Hristos!	6
Pilda vindecării orbului din naștere	7
Înălțarea Domnului	9
Duminica Sf. Părinți de la Sinodul I	10
Pogorârea Sf. Duh	11
Traduceri din Sf. Părinți	12
Theologica	15

(continuare în pag. 2)

Vindecarea slăbănogului de la Vitezda

(urmare din pagina 1)

Reacția celor din jur, în special a iudeilor, ne descoperă însă o altă formă de „slăbănogire”, mult mai gravă: cea a sufletului împietrit în formalism. Observând că vindecarea a avut loc sâmbăta, aceștia nu s-au bucurat de ridicarea unui om după 38 de ani, ci l-au mustrat pe cel vindecat, spunându-i: „Este zi de sâmbătă și nu-ți este îngăduit să-ți iei patul” (Ioan 5, 10). Răspunsul celui tămăduit este plin de o logică duhovnicească simplă: „Cel ce m-a făcut sănătos, Acela mi-a zis: Ia-ți patul tău și umblă” (Ioan 5, 11). El recunoaște autoritatea Celui care are puterea de a dăruia viață ca fiind superioară oricărei interpretări umane restrictive a Legii sâmbetei. Sfinții Părinți arată că Hristos a ales să vindece sâmbăta pentru a demonstra că milostivirea lui Dumnezeu nu cunoaște pauză și că „Sâmbăta a fost făcută pentru om, iar nu omul pentru sâmbătă” (Marcu 2, 27, citat în contextul exegetic al resurselor). Ulterior, Mântuitorul îl regăsește pe cel vindecat în Templu, fapt care, după cum observă Sfântul Ioan Gură de Aur, dovedește recunoștința acestuia: „Când s-a văzut sănătos, nu s-a dus la distracții sau la piață, ci s-a dus la biserică să-l mulțumească lui Dumnezeu”.

În acest spațiu sacru al Templului, Domnul îi adresează avertismentul capital care face legătura dintre starea fizică și cea spirituală: „Iată că te-ai făcut sănătos. De acum să nu mai păcătuiești, ca să nu-ți fie ție ceva mai rău” (Ioan 5, 14). Acest citat biblic este central pentru înțelegerea teologiei bolii. Sfântul Chiril al Alexandriei explică profunzimea acestui cuvânt, arătând că suferința de 38 de ani fusese o consecință a păcatului, iar boala a servit ca un instrument de pedagogie divină: „Sănătatea trupului este pentru mulți pricină de păcat; de aceea îngăduie Dumnezeu boala, ca pe un frâu care să oprească sufletul de la păcate mai mari”. Avertismentul privitor la „ceva mai rău” trimite către chinul veșnic, sugerând că paralizia trupei este o suferință mică în comparație cu moartea sufletească ce survine în urma nelepădării de păcat. Hristos îi oferă astfel bolnavului tămăduirea integrală, eliberându-l întâi de neputința trupului și apoi chemându-l la curăția vieții sufletești.

Semnificația duhovnicească a acestei minuni se extinde asupra întregii Biserici, care este numită în literatura omiletică a resurselor indicate drept „Vitezda noastră cea de toate zilele”. Dacă în scâldătoarea din Ierusalim harul se arăta rar și pentru

un singur om, în Biserică, prin Sfintele Taine, tămăduirea este oferită tuturor fără discriminare. Sfântul Ambrozio al Milanului face o paralelă directă între apa tulburată de înger și apa Botezului, subliniind superioritatea noului legământ: „Căci atunci se vindeca unul singur la un anumit timp, pe când acum se vindecă toți cei care primesc botezul, prin invocarea Sfintei Treimi. Atunci se vindeca trupul, acum se vindecă sufletul”. În această „nouă Vitezda”, Hristos este Arhiereul care sfințește apele și firea umană, oferindu-Se pe Sine ca „Apă a Vieții”. Astfel, nimeni nu mai are dreptul să deznădăjduiască spunând că nu are pe cineva care să-l ajute, deoarece în Biserică, Mântuitorul este prezent neîncetat, iar comunitatea credincioșilor este chemată să fie „omul” pentru cel aflat în nevoie.

Lecția pe care slăbănogul o oferă posterității este una de o rară noblețe. Deși a trăit zeci de ani în marginalizare, el nu și-a pierdut omenia. După vindecare, el nu a ascuns minunea, ci „omul s-a dus și a spus iudeilor că Iisus este Cel ce l-a făcut sănătos” (Ioan 5, 15). Acest gest, departe de a fi o trădare, este interpretat de Sfinții Părinți ca un act de mărturisire și recunoștință, dorind ca toți să cunoască pe Binefăcătorul lor. Recunoștința este, în viziunea Sfântului Ioan Gură de Aur, medicamentul care păstrează sănătatea primită și care îl ferește pe om de recăderea în boala păcatului. Prin contrast, iudeii care l-au criticat rămân captivi în slăbănogirea spiritului, demonstrând că poți avea picioare sănătoase, dar inima paralizată de ură.

Din punct de vedere moral, această duminică reprezintă un apel la solidaritate și la ieșirea din egoism. Strigătul „nu am om” răsună ca un reproș adresat fiecărui creștin care trece indiferent pe lângă suferința aproapelui. Mitropolitul Antonie Plămădeală arată că fiecare dintre noi trebuie să fie „omul” de care are nevoie cel de lângă el, transformând societatea într-o adevărată Casă a Milei. În viziunea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, minunea de la Vitezda ne învață că „Dumnezeu poate interveni în viața noastră chiar și atunci când oamenii ne părăsesc; când nu mai avem niciun sprijin omenesc, Hristos devine Omul nostru”. Această încredere absolută în purtarea de grijă a lui Dumnezeu este fundamentul pe care trebuie să se clădească viața oricărui credincios, mai ales în clipele de încercare prelungită.

Vindecarea slăbănogului este, în esență, o „arvună a învierii noastre”. Ea ne demonstrează că Hristos Cel Înviaț are puterea de a restaura ceea ce a fost distrus de păcat și de timp. El ne întreabă pe fiecare dintre noi, în fața scâldătoarei proprii conștiințe: „Voi ști să te faci sănătos?”. Răspunsul nostru trebuie să fie unul de credință și dorință de schimbare. Să luăm aminte la cuvintele Domnului și să nu mai păcătuim, pentru a nu ne fi nouă ceva mai rău, adică despărțirea de Dumnezeu. Prin răbdarea slăbănogului, prin puterea Cuvântului Mântuitorului și prin taina Bisericii, suntem chemați să ne ridicăm din toate paralizările trupei și sufletești, mărturisind cu bucurie că Hristos este Cel care ne-a vindecat și ne-a redat viața. Astfel, duminica aceasta ne învață că nicio suferință nu este prea lungă pentru mila lui Dumnezeu și nicio singurătate nu este definitivă atunci când Hristos pășește în pridvoarele vieții noastre. Amin.

Pr. Cătălin Chesnoiu

(predică la Duminica a IV-a după Paști,

Sf. Ev. Ioan 5, 1-15, 3 mai)

Sursă foto: Sf. Evanghelie

Fondator: Prof. Mihai-Ionuț Coană
Telefon: 0770/271.435 E-mail: mihai.coana@hotmail.com
Editor: S.C. GENERAL MEDIATECH S.R.L.
ISSN: 2734-7206; ISSN-L: 2734-7206; ISSN online: 2734-7214

Redacția:

- Prof. Mihai-Ionuț Coană
- Pr. Marius-Olivian Tănăsie
- Pr. Prof. Gheorghe Ionașcu
- Pr. Daniel Budeanu
- Prof. Ionuț-Cătălin I. Popescu
- Dumitra Groza – corectură
- Monica și Radu Buțu
- Marius Stochițoiu
- Tiberiu Grigoriu – DTP

Redacția are dreptul luării deciziei de publicare și stabilirii datei și formei de apariție, integrale sau parțiale, după caz, a materialelor primite spre publicare.

Responsabilitatea pentru textele publicate revine în exclusivitate autorilor. De asemenea, trebuie respectată legea dreptului de autor. (Legea 8/1996)

Revista este disponibilă și pe site-ul: www.caleaortodoxa.com

Tipar: Tipografia Universității „Constantin Brâncuși”,
telefon 0253/214.307, int. 415

Poezie creștină

Sfântul și Dreptul Iov, mult răbdătorul (587, înainte de Hristos) (6 mai)

Dumitra Groza (6 mai 2016), Sursă foto: doxologia.ro

Când vorbim despre răbdare,
Dreptul Iov ne vine-n minte;
Un exemplu pentru oricare
Prin cuvintele lui sfinte,

Ce au rămas până astăzi:
„**Domnul a dat, Domnul a luat**”,
(Spunea cu iubire și recunoștință)
„**Fie numele Domnului binecuvântat!**”

Iov era bogat, puternic, milostiv
Și temător de Dumnezeu,
Drept, cinstit, fără prihană,
Ferindu-se de orice rău.

Își avea petrecerea în **Hus**,
O parte a **Arabiei**, spre răsărit,
Era dintr-o familie înstărită
Și-n toate ținuturile vestit.

A cincea generație de la Avraam:
Din fiii lui Esau el se trăgea,
De bun neam, cu nume mare
Bogății nenumărate și zece copii avea.

Erau șapte băieți și trei fete,
Crescuți după modelul său;
Ospitalieri și milostivi,
Cu temere de Dumnezeu.

Căsătorii fiind, la casa lor,
Dreptul Iov i-a învățat
Să poarte grija semenilor
Și cu dragoste i-a educat.

Ochiul părintesc îi supraveghea,
Să nu cadă-n vreo ispită
Jertfe și rugăciuni **Iov** aducea
Și-aveau o viață liniștită.

Se-nțelegeau frații de minune,
Petrecând, pe rând, la fiecare,
În deplină armonie,
De la cel mic, la cel mai mare.

Diavolul, nicăieri nu a văzut
Ca la Iov, atâta bogăție,
Încununată de credință
Și de multă curăție.

Nu-nțelegea, cum un om,
Cu averi nenumărate:
Șapte mii de oi, trei mii de cămile,
Cinci sute perechi de boi și palate,

Să fie fără de prihană,
Dând slavă lui Dumnezeu
Pentru toată măreția
Și depărtându-se de tot ce-i rău.

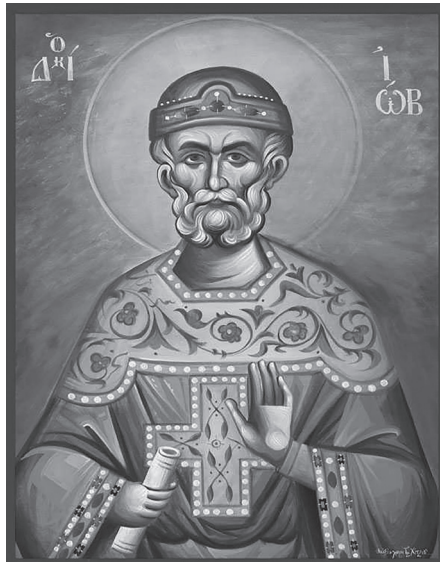
Iov aducea în permanență,
Jertfă pentru curățire,
În fiecare zi, ca un preot,
Spre a Domnului cinstire.

Necuratul, vechi de zile,
Din răutate drăcească,
Văzând purtarea lui Iov,
A dorit să-l nimicească.

Gelos, îl ura neîncetat
Pentru credința cea mare,
Pentru sufletul lui curat,
Ce nu avea asemănare.

Satan a căutat atât de mult,
Să-i găsească vreo pricină;
Iov aducea jertfă și pentru copii,
Că poate-ar fi avut ei vreo vină.

Ca un zid în jurul său,
Îl ocroteau faptele bune,
Că era drept și milostiv
Și se purta cu înțelepciune.

Dumnezeu l-a binecuvântat
Cu multe bogății și sănătate,
Cu o familie numeroasă
Și-i mergea din plin în toate.

Cunoscând dreptatea lui Iov,
Diavolul, spășit, a înțeles,
Că oricât de mult s-ar strădui,
Fără permisiune, nu are succes.

Și a cerut Satan învoiere
De la Bunul Dumnezeu,
Ca să-l pună la încercare,
Pe Dreptul Iov, robul Său.

Dumnezeu a acceptat,
Cunoscând așa de bine,
Credința nemărginită a lui Iov
Și marea stăpânirea de sine.

Dar i-a poruncit lui Satan,
Ca de Iov să nu se atingă;
Că prin lucrurile pământești,
Știa că nu putea să-l învingă.

Asupra lui Iov s-au năpustit
O seamă de nenorociri,
Rostogolindu-se-n cascadă,
Prin necuratele, lui Satan, uneltiri.

Focul și tâlharii l-au lipsit
De turme, de cirezi și herghelii
Și viforul cel năprasnic,
L-a omorât și cei zece copii,

Că un vânt puternic s-a pornit
Asupra casei celui mare,
Fiind ei strânși toți la un loc,
N-au avut nicio scăpare.

Văzând atâtea tragedii,
Iov a rămas consternat :
S-a tuns, punându-și cenușă-n cap,
Însă pe Domnul l-a binecuvântat.

Nu a putut să înțeleagă,
Tot ce i s-a întâmplat;
De ce Dumnezeu ar fi permis,
Că el se știa nevinovat.

Chiar și așa, a acceptat,
Cu supunere, mereu,
Toate loviturile primite
Ca din partea lui Dumnezeu.

Numai că, el nu știa,
Că nu, direct, Domnul l-a lovit,
Ci diavolul cel viclean,
Căci Dumnezeu doar a îngăduit,

Pentru a se confirma,
Că nu e niciunul sub soare,
Drept și răbdător ca Iov
Și nu are asemănare.

Iov a găsit, totuși, tăria
De-a nu se descumpăni;
Și-a pus nădejdea-n Dumnezeu
Continuând a-L preamări.

S-a consolat și când a pierdut
Totul și-a acceptat fără cuvânt:
„**Gol am ieșit din pânțele maicii mele**
Și gol mă voi întoarce în pământ!”.

Diavolul nici acum nu s-a lăsat
Și a început să cârtească;
Că Domnul, pe Iov l-a apărât,
Ca nimic să nu pățească.

Atunci, Dumnezeu a îngăduit,
Ca și trupul să-i lovească,
Dar să nu se atingă de suflet;
Dovedind că nu poate să-l biruiască.

Diavolul, în sinea lui, jubila,
Sperând că-l va putea învinge,
Că pe Domnul, Iov îl va blestema,
De trupul lui de s-ar atinge.

Și s-a pomenit Dreptul Iov,
Lovit de-o boală cumplită,
Trezindu-se ca din senin,
Cu toată pielea acoperită,

De bube dezgustătoare,
Ca o platoșă, pe piele,
Foarte urât mirositoare
Și neputând scăpa de ele.

A trebuit să se retragă,
Pe-o grămadă de gunoi,
Izolându-se de societate,
Plin de răni și de nevoi.

Undeva, în afara cetății,
A zăcut fără putere;
Singur, părăsit de toți,
Fără nicio mângâiere.
Se scărpină cu un ciob,
Spre-a scăpa de mâncărime,
Dar se-accentua durerea,
Transformată-n usturime.

Aproape gol și nemâncat,
Durerea-și înăbușea,
Dar zi și noapte, dedicat,
Lui Dumnezeu se ruga.

Își aștepta smerit sfârșitul,
Ce întârzia să apară
Și se întreba de ce nu vine,
Ca trupul său bolnav, să moară.

În toată nenorocirea lui,
Aștepta Răscumpărătorul;
Pe Cel ce îl va ridica din pulbere,
Ca să-i ofere ajutorul.

Știa că va putea să-L vadă,
Pe Milostivul Dumnezeu,
Numai atunci când sufletul
Își va părăsi trupul greu.

Doar soția îi mai rămăsese,
Aducându-i din cetate
De la oamenii de suflet,
Zilnic, niscaiva bucate.

Nici de-acelea nu mânca,
De tristețe și din pricina rănilor,
Care miroseau îngrozitor...
Și de scârba viermilor.

După-un timp, chiar și nevasta,
Socotindu-l o povară,
L-a îndemnat să-L blesteme
Pe Dumnezeu și să moară.

Diavolul era deja sigur,
Că acum tare se va bucura
De marea cădere a lui Iov;
Crezând că Iov va blestema.

N-o face nici de data asta
Și spune plin de înțelepciune:
„**Nu vom primi oare și pe cele rele,
Cum am primit pe cele bune?**”

Iov, stâlpul neclintit al răbdării,
Smerit și cu stăpânire de sine,
A băut și paharul trădării,
Celor ce le făcuse atâta bine.

A îndurat șapte ani și jumătate
Bațjocura semenilor,
Deznădejdea femeii sale
Și trădarea prietenilor.

După o vreme, trei prieteni,
Cei care-au aflat de el,
Au venit ca să-l mângâie
Și s-au purtat toți la fel.

Văzându-l nenorocit,
I-au împărțit durerea:
Șapte zile n-au vorbit,
Păstrând, consternați, tăcerea.
Mai apoi l-au judecat,
După vechea învățătură
Și crezându-l vinovat,
Ei și-au dat drumul la gură.

Ancorați fiind în Lege
Prietenii lui Iov știau,
Că numai cei cu păcate,
Erau pedepsiți și sufereau.

Departate de a-l consola,
Mai tare l-au întristat:
Elifaz, Bildad și Țofar,
Că mult ei l-au interogat.

Știau că Dumnezeu e drept
Și nu lovește fără vină,
De aceea se întrebau,
De e la mijloc vreo pricină.

Dreptul Iov se tot apăra,
Știindu-se nevinovat
Și la acuzațiile nefondate,
Faptele și-a rememorat.

Și-a amintit cu de-amănuntul
Tot ce-n viață a înfăptuit
Și oricât s-a frământat,
Nu-și amintea să fi greșit.

Din iubire, păzise toată viața,
Poruncile lui Dumnezeu
Și pentru a nu-L supăra,
S-a ferit de-a face rău:

Pe văduve le-a ajutat,
Pe cei flămânzi i-a hrănit,
Pe orfani i-a îmbrăcat
Și pe călători i-a primit.

Îi puna pe toți la masă,
Servindu-i cu mâna sa,
Îi culca la el în casă;
El înspre seară mânca.

De-aceea era mândrit,
Că pe nedrept era judecat
Chiar de cei mai buni prieteni
Și de cei pe care i-a ajutat.

Dumnezeu rupe tăcerea
Și din mijlocul norilor,
Îl **face pe Iov să înțeleagă**
Limitele muritorilor.

Îi recunoaște atotputernicia
Milostivului Dumnezeu,
Amintindu-și de darurile,
Pe care le-a primit mereu.

Smerindu-se, Dreptul Iov,
A regretat că a îndrăznit
Să pună sub semnul întrebării
Tainele Celui ce l-a zidit.

În spatele oricărei suferințe
Inexplicabile ce-a apărut,
Se află rațiunea ascunsă
A Celui ce din iubire ne-a făcut.
Rostul suferinței omului în lume,
De multe ori n-are răspuns
Și orice întrebare-am pune,
E pentru noi de nepătruns.

Abia Noul Testament,
Vine să ne lămurească,
Că suferința din iubire,
Avea să ne mântuiască.

Jertfa pe Cruce a Domnului Hristos,
Din marea iubire acceptată,
Este cadoul Său suprem,
Pentru noi și lumea toată.

Și l-a iertat Dumnezeu,
Pe robul Său mult răbdător,
Pe care l-a iubit mereu
Și i-a trimis în toate spor.

I-a dăruit din nou tinerețe
Și putere ca la 30 de ani,
Prelungindu-i viața lui Iov,
Cu încă 140 de ani.

L-a binecuvântat cu alți zece copii:
Șapte băieți și trei fete-a făcut,
Turme, cirezi și herghelii,
I-a dat mai multe ca la început.

Până la a cincea generație
A crescut nepoți și strănepoți;
A mulțumit cât a trăit,
Bunului Dumnezeu pentru toți.

Iov rămâne peste veacuri,
Un exemplu de urmat
Și pentru întreaga omenire,
Modelul de neegalat.

Prin răbdare îndelungată,
Diavolul a fost biruit:
Simțindu-se înfrânt și rușinat,
Chipul și l-a acoperit și a fugit.

Nu mai primise așa înfrângere,
Cât prin lume a umblat
Și cu toată dibăcia și aroganța,
Amarnic s-a mai înșelat.

Prin evlavie și răbdare,
Iov și mai mult a fost slăvit
De toți oamenii, iar de Dumnezeu
A fost și mai mult iubit.

El este omul cu conștiința curată
Și împăcat cu Dumnezeu,
Care prin orice încercări ar trece,
Cu nădejde se roagă mereu.

Model de răbdare-n suferință,
E pentru toți urmașii omenirii,
Care stăruie-n credință,
Mergând pe calea mântuirii.

Poezie creștină

Răsplata lui Hristos

Un biet monah, ieșit din lume și căutând pe Dumnezeu,
S-a retras în sihăstrie petrecând tot timpul său
Numai în post și rugăciune, considerând că-i de folos
Ca toată inima și mintea să i-o dedice lui Hristos.

Și ruga inimii curată, precum o jertfă la altar,
Îl levita înspre Treime și îl îndumnezeia prin har.
Și odihnindu-se în Duhul printre metanii fără șir,
Albit era de cele rele și însemnat cu Sfântul Mir.

Chilia fiindu-i austeră, colibă chiar sărăcăcioasă,
Unea tot cerul cu pământul, era afară ca și-n casă;
Doar focu-n vatră și ceaunul ce aburea vreo fiertură
Mărturisea că-i locuită de-o prea puțin flămândă gură.

Un cui de lemn și-o haină veche ce parcă e atemporală,
Un pat de lemn cu scânduri groase pentru smerita-i osteneală,
Un trunchi de arbore drept masă și un butuc drept scăunel
Și mai de preț, Sfânta Scriptură, de-atât avea nevoie el.

Și mai avea o Sfântă Cruce, sculptată-n lemn de chiparos;
Pe-o scândură de tei, pictată, era icoana lui Hristos
Și lângă ele, pe perete, de-o frumusețe de nespus,
Era Fecioara Preacurată și Maica Domnului Iisus.

O candelă-recunoștință, veghea Preasfintele Icoane
Și o feștilă de mesteacăn dădea lumină după toane,
Dar Duhul Sfânt sufla prin ele, chilia mică o mângâie
Mireasma binecuvântată de smirnă scumpă și tămâie.

Pe prispă, barda și custura, de rucodelie, cu ele,
Prin ostenele să împletească frumoase coșuri de nuiiele
Ce anual, la târg, schimbate pentru pustnicescu-i trai,
Luând la-ntoarcere cu dânsul un drob de sare și mălai.

Și-n sihăstrie, doar cu Domnul, muncea din greu și se ruga
Că ruga inimii, curată, ca apa vie izvora,
Iar pentru a trudi în rugă, să-i fie mintea mai cu spor,
Își așezase-a sa chilie cam la trei ceasuri de izvor.

Și ceas de ceas era cu Domnul și Domnul Sfânt era cu el,
Că biruia orice ispită cu dracii-ncrâncenați în zel
Și zi de zi, trei ceasuri pline, purta sacaua goală dus,
Iar alte trei la-ntors cu apă, mergea în rugă cu Iisus.

Cincizeci de ani trecut-au astfel, cu trupu-mpuținat de chin,
Se tot lungeau cele trei ceasuri, iar el, cu sufletul preaplin,
Tot mai târziu ajunge-acasă, mai stors de vlagă, istovit,
Dar ruga inimii-l înalță cu cât e dânsul mai smerit.

Pe când purta sacaua plină și se-ntorcea de la izvor
Abia ținându-și echilibrul cu un toiag de ajutor,
Își zise resemnat în sine: - M-au istovit atâtea ape,
Sunt prea bătrân, muta-voi mâine, chilia mea cât mai aproape!

Și-ndată, întărit în gândul că mâine fi-va mai ușor,
Simți cum aripi îl înalță și-l poartă în firescul zbor,
Când deodată-n a sa urmă, tulburându-i al său gând
Aude-o voce de om tânăr, cu veselie numărând.

- Cine ești tu, de-n sihăstrie mă urmărești necuviincios?
- Eu sunt un înger și-a mea slujbă-i, cum mi-a cerut Iisus Hristos,
Să-ți număr pașii și efortul ce le-ai făcut de dragul Său,
Ca înmiit să-ți dea răsplată, că darnic este Dumnezeu!

Și rușinat de negliobie, cum de-are minte-așa puțină
Sihăstrul cel bătrân se-ntoarse ieșind din noapte la lumină:
- Dacă drumul de trei ceasuri atâtea bunătăți împarte,
De mâine voi muta chilia încă trei ceasuri mai departe!

Trecut-au anii peste dânsul și vremurile l-au albit
Precum o rază de lumină, precum cireșul înflorit,
Iar austeră viețuire și ruga sa neîncetată
Precum mireasma de tămâie urca la Cer la Bunul Tată.

Cei nouăzeci de ani trecut-au înmiresmați de sihăstrie,
Împuținat îi este trupul, dar sufletul, în acrivie,
Călătorea spre rai cu Harul, căci drumul fiindu-i luminos,
Viețuia doar prin Cuvântul și-ntr-însul viețuia Hristos.

El multe ceasuri, anevoie, căra sacaua spre izvor
Și lua cu dânsul apă vie, căci ruga-l înălța în zbor;
Iar dacă trupul de povară îl tot apropia de lut,
Cu atâta sufletul cel slobod trăia în raiul nevăzut.

Nici soarele topit de-amiază, nici vântul, nici cumplite ploii,
Nu îi încetineau canonul, căci el trecea peste nevoi,
Iar Domnul Iisus Hristos, văzându-i truda cu cel Rău
Îi lua povara de pe umeri și-l odihnea la sânul Său.

Iar cum mergea purtând sacaua simți că singur nu mai este
Și-o adiere răcoroasă pe trupul său se odihnește.
Privind în urmă cu uimire că pe nisip erau rămași
Și parcă-l însoțeau în taină pe două șiruri de pași.

Temându-se de vreo ispită, simțindu-se neputincios,
Chemă îndată-n al său sprijin pe Domnul Iisus Hristos,
Făcându-și cruce să dispară cea nălucire de nomazi.
- Sunt pașii mei răspunse Domnul, cel ce te sprijin să nu cazii!

Trecut-au zile după zile și-i tot mai istovit pe cale,
Șovăitor îi este pasul, iar timpul-i trece mai agale,
Că viețuia încă pe cale era doar una din minuni,
Bătând aieva cu speranță în poarta pusă între lumi.

Oprindu-se cu nostalgie spre a privi în urma sa
Văzu uimit că pe nisipuri un șir de pași îl însoțea.
- Iisuse Doamne, zise-atuncea, mă simt atât de ostenit
Și ce mă fac, eu nu-Ți văd pașii, oare și Tu m-ai părăsit?

Tu ești cărarea și lumina, Tu, singur adevăr al meu,
Tu ești nădejdea veșniciei, Tu-mi ești Preabunul Dumnezeu
Cel ce-n Treime viețuiește, iar de mă uiți eu fi-voi mort!
- Sunt pașii mei, răspunse Domnul și Eu în brațe azi te port!

Radu Cârstoiu Arbore
(10 Mai 2015, Târgu Jiu)

Sursă foto: doxologia.ro

Întâlnirea cu Hristos!

„Iisus a răspuns și i-a zis: Dacă ai fi știut darul lui Dumnezeu și Cine este Cel Ce-ți zice: Dă-Mi să beau, tu ai fi cerut de la El și Ți-ar fi dat apă vie. Femeia l-a zis: Doamne, nici găleată nu ai și fântâna e adâncă; de unde, dar, ai apa cea vie? Nu cumva ești Tu mai mare decât părintele nostru Iacov, care ne-a dat această fântână și au băut din ea el însuși și fiii lui și turmele lui? Iisus a răspuns și i-a zis: Oricine bea din apa aceasta va înseta iarăși, dar cel ce va bea din apa pe care i-o voi da Eu, în veac nu va mai înseta, căci apa pe care i-o voi da Eu se va face în el izvor de apă curgătoare, spre viață veșnică. Femeia a zis către El: Doamne, dă-mi această apă, ca să nu mai însetez, nici să mai vin aici să scot” (Ev. Ioan 4, 5-42).

Sfântul Apostol și Evanghelist Ioan localizează întâlnirea Mântuitorului cu această femeie, descrisă în pericopa evanghelică de astăzi, ca fiind fântâna lui Iacov de lângă cetatea Samariei numită Sihar, locul unde Simeon și Levi, fiii lui Iacov au ucis pe bărbații din cetatea în care sora lor Dina a fost batjocorită, conform „Facere”, capitolul 34.

Mai târziu locuitorii acestei țări au fost israeliți, dar părăsind legea Domnului, au fost strămutați de către Regele Asiriei în Babilon și Media, iar în locul lor au fost aduși păgâni din diferite părți ale regatului asirian. Pedepsiți și aceștia pentru păcatele lor, fiind uciși de către lei, Regele le-a trimis un preot iudeu, cunoscător al Legii lui Dum-

nezeu, care să îi învețe poruncile divine. La un moment dat ei au părăsit idolii și au slujit lui Dumnezeu, dar nu în mod deplin, pentru că din Scrierile Vechiului Testament, foloseau doar Legea lui Moise – Tora și foarte puțini din proroci, laudându-se cu strămoșul lor Avraam și Iacov de la care păstrau fântâna, însă la întoarcerea iudeilor din robie, ei au fost considerați străini și dușmani fiind numiți samarineni după numele muntelui Somer din apropiere.

Domnul Hristos vine la țarina pe care Iacov i-a lăsat-o lui Iosif, fiul său, părăsind Iudeea vine printre străini și se odihnește la Fântâna lui Iacov. Desigur când noi citim

despre osteneala Domnului, toate trebuie să le citim în lumina Tainei Întrupării, prin care în înseși simțirile firii noastre omenești noi trebuie să privim măreția dumnezeiască. Astfel, Domnul este obosit de călătorie, dar îi odihnește pe cei osteniți. Este însetat și dorește să bea, dar dăruiește din Sine râuri de apă vie, celor însetați de băutură duhovnicească. El era înfometat, dar chiar El este hrana de mântuire a celor flămânzi.

Dumnezeu fiind, puterea Sa dumnezeiască nu poate fi epuizată, pentru că El este atotpu-

ternic, dar osteneala Sa înseamnă că nu găsește oameni credincioși în care să se odihnească, El este însetat nu de apă, ci că nu are pe cine să adape cu Apa Vie, cu harul Său, iar când o găsește dornică de această apă pe samarineancă, I se descoperă că El este „Eu sunt, Cel care vorbesc cu tine”.

Mântuitorul cere apă, pentru ca sub chipul însetării Sale, să îi dea acestei femei harul cel veșnic. Celui ce

este Izvorul Vieții și al Nemuririi, al Apei celei Vii, nu putea să îi fie sete de o apă pământescă. El însetează și flămânzește nu pentru apa și hrana acestei lumi, ci pentru mântuirea neamului omenesc, mâncarea Mea, spune Domnul ucenicilor, este să fac voia Celui Care M-a trimis pe Mine și să săvârșesc lucrul Lui.

Desigur că iudeii nu aveau nici un amestec cu samarinenii și nu ar fi folosit vasele lor, iar după haine Domnul părea că este iudeu, și pentru că femeia a adus cu ea o găleată să scoată apă, acest fapt a născut nedumerire în sufletul ei: „Cum Tu, Care ești iudeu, ceri să bei apă, de la mine, care sunt femeie samarineancă? Pentru că iudeii nu au amestec cu samarinenii”, ceea ce era cu totul neobișnuit pentru iudei. Atunci Domnul îi spune: „dacă ai fi cunoscut darul lui Dumnezeu și cine este cel care ți-a zis: Dă-mi să beau, tu l-ai fi cerut și El ți-ar fi dat apă vie”. Darul lui Dumnezeu este Duhul Sfânt, pe care Domnul îl dă celor care însetează: „Dacă cuiva îi este sete, să vină la Mine și să bea; Cel ce crede în Mine, precum zice Scriptura, izvoare de apă vie vor curge din pântecul lui”. Și Sfântul Apostol și Evanghelist Ioan adăugă: „Și aceasta o spunea despre Duhul, pe care Îl vor primi cei ce vor crede în El” (Ioan 7, 37-39).

Până la venirea Domnului, fântâna era adâncă și fără o găleată, nimeni nu putea scoate apă pentru sine și de aceea Fântâna Apei celei Vii, Domnul nostru vine să spele inimile, să potolească setea și să bucure sufletele lor și în funcție de găleata noastră, Domnul toarnă apă în mințile fiecăruia.

Sfânta Scriptura numește Duhul Sfânt sau harul Duhului uneori foc, alteori apă, aceste cuvinte nu sunt cele care descriu esența ci lucrarea Duhului, căci harul dumnezeiesc este simplu și nevăzut, precum nevăzut și simplu este Dumnezeu din care izvorăște. Duhul se numește foc datorită proprietății de a încălzi făptura și a arde păcatele, iar alteori apă, pentru curățirea și înprospătarea pe care o aduce celor care îl primesc. Cine va bea din apa aceasta, va avea învățătura dumnezeiască a harului izvorând din sine.

El o curăță, o purifică pe această femeie păcătoasă care trăia în desfrânare cu cel de-al șaselea bărbat, care de fapt nu îi era bărbat, pentru că imediat ce Domnul îi

descoperă păcatele, ea le recunoaște, crede imediat, se mărturisește înaintea Mântuitorului Hristos și primind Harul, își părăsește găleata și pleacă la propovăduire ca un apostol, ducând celor din cetate nu apă ci har, predicând Evanghelia oricui putea, chemând la Hristos întreaga cetate. Aici se poate observa cu ușurință dragostea acestei femei, față de Dumnezeu pe de-o parte, după ce a ajuns să Îl cunoască sau mai bine zis să i se descopere, pentru că Dumnezeu a cunoscut-o pe ea mai întâi și a chemat-o la Sine și pe de altă parte dragostea ei față de aproapele, față de semenii ei din cetate, care probabil mulți dintre ei o disprețuiau pentru viața ei, și totuși ea îi iubește și când îl află pe Dumnezeu, nu îl ține doar pentru sine, ci îl împărtășește tuturor. Cu alte cuvinte harul pe care ea l-a primit de la Domnul se face în ea izvor curgător de apă vie și pentru ceilalți.

După ce samarinenii au venit la Mântuitorul i-au spus femeii că ei s-au convins și cred nu numai pentru mărturia ei, ci pentru că noi înșine am auzit și știm că Acesta este cu adevărat Hristosul, Mântuitorul lumii.

Această femeie străină de neamul iudeilor este chipul Bisericii care vine dintre neamuri. Ea a învățat tainele dumnezeiești: că Dumnezeu este Duh și nu este adorat într-un anumit loc, ci în Duh și în adevăr, că Hristos este Mesia, Cel așteptat de iudei și samarineni care deja a venit.

Femeia samarineancă despre care Sfânta Evanghelie de astăzi istorisește că a vorbit cu Domnul și Dumnezeu nostru Iisus Hristos la fântâna lui Iacov și a crezut în El, după înălțarea Sa la cer și după pogorârea Sfântului Duh peste dumnezeieștii Apostoli, s-a botezat de către Sfinții Apostoli, împreună cu fiii și surorile ei, urmând lor și propovăduind credința în Hristos din loc în loc și din țară în țară, întorcând pe mulți slujitori de idoli de la păgânătate, făcându-i creștini. Ea este prăznuită de Sfânta noastră Biserică la data de 26 februarie ca Sfânta Marea Muceniță Fotini, împreună cu cele cinci surori și cu cei doi fii ai ei.

Pr. Prof. Gheorghe Ionașcu
(predică la Duminica a V-a după Paști,
Sf. Ev. Ioan 4, 5-42, 10 mai)
Sursă foto: Sf. Evanghelie

Pilda vindecării orbului din naștere sau cum orbirea fizică și trupească nu aduce neapărat și orbirea sufletească, duhovnicească

Duminica a VI-a după Învierea Domnului ne aduce în atenția ochilor trupeși și a celor duhovnicești felul în care lucrarea lui Dumnezeu se săvârșește în cazul unui om orb din naștere, trecut cu vederea de ceilalți oameni, dar nu și de Dumnezeu, un om care suferea numai de orbirea fizic, trupească, a ochilor săi, nu și de orbirea sufletească, a „ochilor” săi duhovnicești.

În cel de al treilea an al activității sale mesianice, Domnul Iisus Hristos se afla în templu unde învăța poporul, când la poartă întâlnește un orb care aștepta

milostenie, cunoscut atât Lui, cât și ucenicilor Săi. Cu toate acestea, Mântuitorul se oprește, căci nu dorea să respingă mâna întinsă după ajutor, și acum, este momentul când ucenicii Săi Îl întreabă, zicând „Rabi, cine a păcătuit, acesta sau părinții lui, de s-a născut orb?”. Întrebarea își are temeiul în concepția potrivit căreia suferințele și bolile sunt urmarea firească a păcatelor. În general, este adevărat că păcatul și suferința stau legate între ele în raportul cauză – efect, însă este riscant să reducem o anumită suferință fizică la un anumit păcat.

Cu răspunsul Său, Domnul înlătură ambele posibilități propuse de către ucenici, și vine cu o a treia posibilitate - „Nici el n-a păcătuit, nici părinții lui, ci s-a născut orb ca să se arate într-însul lucrările Lui Dumnezeu” (Ioan, IX, 3). Unde avem să vedem mărirea Lui Dumnezeu în nenorocirea bietului orb, Sfântul Evanghelist Ioan ne arată în descrierea care urmează.

Iisus Se apropie de cel orb din naștere, îl privește compătimitor văzându-i chipul brăzdat de suferință, la ochii-i stinși, lipsiți de viață. Ia o mână de praf din drum, scuipă, și făcând tină îl unge cu ea, zicându-i „*du-te și te spală la lacul Siloamului*” (Ioan IX, 7).

Orbul se supune poruncii Străinului pe Care nu-L cunoaște pentru că nu L-a putut vedea, dar îi sim-

trupească, ci ceea ce este mai de preț, și vederea sufletească. Toate prejudecățile care îi împiedicau pe conașionali să recunoască în Iisus pe Mesia, în această minunată clipă a dobândirii luminii fizice, trupești, dispar din sufletul celui care fusese orb, și încă din naștere. El crede în Hristos și în binecuvântata Lui misiune. E gata să înfrunte mânia fariseilor. Preferă disprețul lor și povara excluderii din sinagogă decât să defaime pe Cel Care l-a miluit. Cu cât curaj îl mărturisește în sinedriu! Cu câtă dragoste și smerenie l se închină când Îl poate identifica în templu!

E fericit că ochii sufletești i s-au deschis să vadă adevăratele și netrecătoarele bunuri cerești. Despre aceasta vorbește Sfântul Apostol Pavel când consideră tot ceea ce-i poate oferi această lume drept ceva lipsit de importanță, ceva de disprețuit. Această vedere sufletească face incomparabile suferințele acestei vieți cu mărirea celor viitoare.

Cel ce fusese orb acum e fericit că, prin această lumină sufletească, vede neîntrerupt pe Dumnezeu. Ce har dumnezeiesc! El, cerșetorul orb de la ușa templului, vede ceea ce ochiul nu a văzut, urechea nu a auzit și la inima omului nu a pătruns. El vede pe Dumnezeu și împărăția pregătită celor ce îl iubesc pe El!

Iată de ce s-a preamărit Dumnezeu Fiul, îndeosebi prin vindecarea orbului. La ușa templului, puterea divină acționează într-o direcție întreită – vederea trupească, vederea credinței și vederea supranaturală a strălucirii dumnezeiești. În vindecarea orbului din naștere, Dumnezeu a voit să descopere întregii lumi mărirea lui Hristos. Suferințele bietului orb, deci providența nu le-a îngăduit doar pentru el, ci pentru atâția alții, care să dobândească cunoașterea lumii spirituale, după cum bine afirmă prof. dr. L. G. Munteanu, în lucrarea sa „Vindecarea orbului din naștere”.

Să urmărim și noi exemplul orbului, de răbdare în necazuri, de credință și de nădejde în vindecarea lui Dumnezeu, să dorim să scăpăm de orbirea sufletească și mai ales duhovnicească pe care ne-o aduc păcatele săvârșite și să luptăm, plini de curaj și de speranță, pentru câștigarea vederii sufletești, căci suferința trebuie să ne însuflețească credința, să ne îmbogățească harul și să ne întărească nădejdea în cele viitoare! HRISTOS A ÎNVIAT!

Marius Stochițoiu

(reflecție la Duminica a VI-a după Paști,

Sf. Ev. Ioan 9, 1-38, 17 mai)

Sursă foto: crestinortodox.ro

te puterea supraomenească. În sufletul lui chinuit, demult murise nădejdea de a putea vedea și iată, apropierea Acestuia îl face să dorească să vadă din nou, precum n-a dorit până acum, și să creadă cu toate convingerea în împlinirea acestei dorințe. Orbul din naștere simte că el stă la cea mai importantă răspântie din viața lui.

Grăbit, pipăind cu bățul pietrele drumului, se-n-dreaptă spre lacul Siloamului. Ajuns aici, plin de nerăbdare, își afundă mâinile în apă și se spală. Ce fericire! Cu noroiul spălat de pe pleoape, îi cade acum și pânza care i-a acoperit vederea. Acum, el vede. Mirat, privește la tot ce îl înconjoară. Este omul care vede pentru prima dată măreția cerului albastru, strălucirea soarelui și frumusețea naturii. E omul care vede pentru prima dată orașul în care a trăit o viață întregă și pe semenii săi care l-au miluit cu obolul prisosinței lor.

O lume nouă trăiește în jurul său, o lume schimbată de cea plăsmuită în bezna întunericului. E fericit, și cu această fericire în suflet aleargă la părinții săi, vestindu-le minunea. Acum, el este fericit cum niciunul dintre semenii săi nu este, căci harul divin revărsat asupra-i i-a dăruit nu numai vederea

Înălțarea Domnului

„Și i-a dus afară până spre Betania și, ridicându-Și mâinile, i-a binecuvântat. Și pe când îi binecuvânta, S-a despărțit de ei și S-a înălțat la cer. Iar ei, închinându-l-se, s-au întors la Ierusalim cu bucurie mare” (Lc. 24, 50–52).

Astfel s-a încheiat vremea osteneților pământești ale Domnului și Mântuitorului nostru! Mult a pățimit El și mare a fost slava Sa. N-au fost nici odată dureri asemenea durerilor Lui și nici slavă asemenea slavei Lui. El „S-a smerit pe Sine, ascultător făcându-Se până la moarte, și încă moarte pe cruce. Pentru aceea și Dumnezeu L-a preaînălțat și l-a dăruit Lui nume care este mai presus de orice nume, ca întru numele lui Iisus tot genunchiul să se plece: al celor cerești, al celor pământești și al celor de dedesubt; și toată limba să mărturisească că Domn este Iisus Hristos, întru slava lui Dumnezeu-Tatăl” (Filip. 2, 8–11).

Oare vom vedea și noi vreodată această slavă a Domnului nostru? O vom vedea, căci în cea din urmă și marea Sa rugăciune, Domnul S-a rugat Tatălui pentru aceasta: „Părinte, voiesc ca aceia pe care Mi i-ai dat să fie cu Mine unde sunt Eu, ca să vadă slava Mea pe care Mi-ai dat-o” (In. 17, 24).

Îngerii s-au arătat Apostolilor după Înălțarea Domnului, mărturisind că Domnul va veni către noi toți, în ziua cea de apoi, în același chip în care Apostolii L-au văzut înălțându-Se la cer (cf. Fapte 1, 11). Ba chiar vom fi părtași slavei Domnului Celui Înălțat, numai să nu ne facem nevrednici de ea, căci El S-a înălțat la cer ca să pregătească acolo loc pentru toți adevărații Săi următori: „Mă duc să vă gătesc loc. Și dacă Mă voi duce și vă voi găti loc, iarăși voi veni și vă voi lua la Mine, ca să fiți și voi unde sunt Eu” (In. 14, 2–3).

Apostolul Pavel mărturisește că această milostivă rânduială pentru noi nu s-a schimbat nicidecum nici după Înălțare, atunci când spune că, în ziua cea de pe urmă a Venirii Domnului, cei credincioși „vor fi răpiți împreună cu ei în nori, ca să întâmpine pe Domnul în văzduh” (1 Tes. 4, 17). Aceasta înseamnă că se va petrece cu cei credincioși ceva asemănător, chiar și la arătare, cu ceea ce s-a petrecut cu Domnul Însuși pe Muntele Măslinilor.

Una este calea, fraților, pe care și noi putem ajunge la înălțimile sfintei slave: aceeași cale pe care

Domnul nostru S-a înălțat întru slavă; adică drumul Crucii, drumul curățirii și al lepădării de sine, drumul suferințelor din afară și dinlăuntru. Ne vom aduce noi aminte de aceasta? Și, aducându-ne aminte, vom merge oare pe calea lui Hristos către cer?

Dacă Taborul fericirii pământești vă înalță, fraților, deasupra celor pământești și vă apropie de cer, rămâneți pe el! Domnul Cel Înălțat binecuvântează înălțimile voastre. Numai luați seama să nu cădeți în somn pe acel Tabor; iar când Moise și Ilie vorbesc despre crucea pe care trebuie să vă răstigniți „omul cel vechi”, să nu începeți a murmura despre ridicarea nu a unui singur cort, ci a trei corturi pentru acel om.

Aduceți-vă aminte că drumul spre cer nu pornește de pe Tabor, ci de pe Muntele Măslinilor; iar ca să ajungeți pe Muntele Măslinilor, trebuie să treceți prin Ghetsimani și prin Golgota.

Calea Domnului trebuie să fie calea fiecăruia dintre noi. Domnul a pățimit pentru noi toți deopotrivă; cerurile sunt deschise, de asemenea, pentru noi toți deopotrivă.

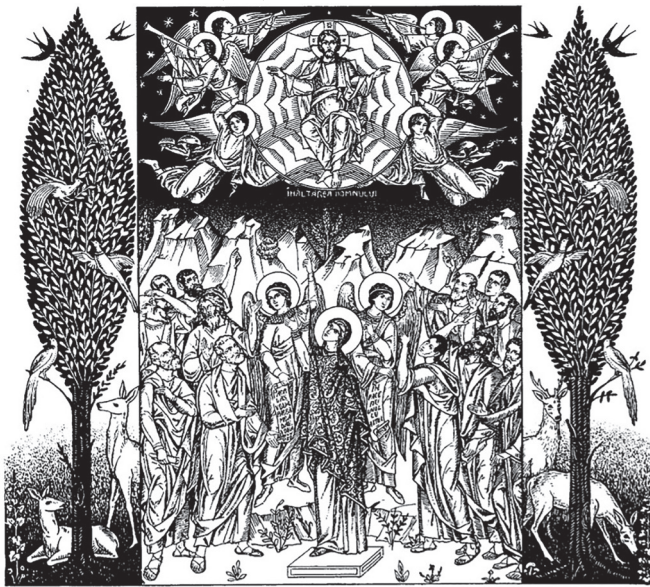
De aceea, vă întreb pe fiecare dintre voi: putem oare arăta multe lucruri din viața noastră și să spunem că le-am făcut, sau nu le-am făcut, pentru că suntem chemați și rânduiți spre cer; pentru că, într-o

zi, se cuvine să fim împreună cu Domnul nostru în ceruri? Ne-am înfrânat noi măcar o dată de la păcat, am săvârșit noi măcar o faptă bună cu gândul că Domnul ne vede din ceruri?

Oricât de mică ar părea această întrebare, cu greu s-ar afla între noi oameni care să răspundă la ea cu încredințare. Care este, așadar, înțelesul credinței noastre în Domnul Cel Înălțat? Credem noi în El sau nu? Dacă credem în El, atunci unde sunt faptele noastre? Iar dacă nu credem în El, atunci de ce purtăm numele Lui?

Cel ce crede cu adevărat în chemarea sa cerească nu poate rămâne pământesc. Dacă are această încredințare, ea va fi, în chip necesar, izvorul care îi însuflețește toate gândurile și simțămintele, întreaga viață și toate legăturile sale cu ceilalți. În toate împrejurările vieții sale și în orice stare s-ar afla, adevăratul creștin își amintește că este moștenitor al cerului, împreună-moștenitor cu Hristos, și lucrează potrivit chemării sale.

Privind la viața unui asemenea om, oricine poate vedea că el nu trăiește atât pentru cele de acum

și trecătoare, cât pentru cele viitoare și veșnice; că inima lui este undeva departe, nu în lumea aceasta, iar viața lui este ascunsă întru cele de sus, în Dumnezeu. Așa li se arătau odinioară creștinii păgânilor.

Dar este oare mult din aceasta în noi, fraților? Se află oare măcar ceva nepământesc, ceresc și hristic în noi? Dacă se află, atunci suntem asemenea Apostolilor și ne putem întoarce de pe Muntele Măslinilor la casele noastre cu bucurie. Bindecuvântarea Domnului Celui Înălțat este, în acest caz, și asupra noastră, precum și făgăduința Duhului Sfânt. Când Duhul Sfânt Se va pogori, nu va trece pe lângă cei ce sunt ai lui Hristos.

Altminteri, mustrarea îngerilor adresată Apostolilor la Înălțarea Domnului ni se potrivește nouă cu și mai mare putere. Spun: cu și mai mare putere, căci lor li s-a zis: „Bărbați galileeni, de ce stați privind la cer?” (Fapte 1, 11), numai pentru că ei, din dragoste și râvnă, priveau îndelung spre cerurile care Îl primiseră pe Domnul și Învățătorul lor.

Nouă însă trebuie să ni se spună altceva: fii ai oamenilor, de ce stați privind nu la cer, ci la pământ? Ridicați-vă ochii spre cer și vedeți pe Mântui-

torul nostru, Care de multă vreme privește către voi. Intrați pe calea către cer, care de mult stă înaintea voastră; lepădați povara apăsătoare a păcatului, ca să puteți merge pe ea cu ușurință; primiți crucea în mâini și mergeți către Mântuitorul vostru, câtă vreme El vă binecuvântează pentru această cale, mai înainte de a se închide porțile cerului. Iar între timp, îngerii, cei cerești și cei pământești, vă cheamă la locașurile Tatălui ceresc.

Auzim glasul vostru, fericiți locuitori ai cerului, și voim să pășim pe calea Domnului; numai întăriți-ne și însoțiți-ne cu ajutorul vostru.

Iar mai presus de toate, Tu Însuși, Milostive Mântuitoare și Doamne, nu ne părăsi pe noi, cei săraci cu duhul și neputincioși. Caută din ceruri spre bunele noastre cugete și spre neputința noastră; priveghează asupra noastră și binecuvântează-ne pe calea Ta; îmbracă-ne cu putere de sus și întărește pașii noștri cei șovăitori, până ce vom ajunge la muntele Tău cel sfânt și ne vom uni cu Tine. Amin.

Pr. Marius-Olivian Tănăsie
(predică la 21 mai)

Sursă foto: Sf. Evanghelie

Duminica Sf. Părinți de la Sinodul I Ecumenic

În Evanghelia de astăzi Îl auzim pe Domnul nostru rugându-Se Tatălui: „Păzește-i în numele Tău pe cei pe care Mi i-ai dat, ca să fie una, precum suntem Noi” (Ioan 17, 11).

Domnul nostru rostește această rugăciune pentru că știe încercările și atacurile prin care va trece Biserica după moartea, Învierea și Înălțarea Sa la cer. El întărește și mai mult această înștiințare despre luptele ce vor veni în Evanghelia după Sfântul Matei, când spune: „Feriți-vă de proorocii mincinoși, care vin la voi în haine de oi, iar pe dinăuntru sunt lupi răpitori” (Matei 7, 15).

Astăzi, Biserica îi pomenește pe Părinții Sinodului I Ecumenic, care au biruit pe unul dintre acești lupi ce au atacat unitatea Bisericii. Acest atac a venit din partea unui preot al Bisericii din Alexandria, pe nume Arie.

Arie învăța că Domnul, Dumnezeu și Mântuitorul nostru Iisus Hristos ar fi fost o făptură creată de Dumnezeu din neființă, atunci când Dumnezeu a adus la existență întreaga creație. Cu alte cuvinte, Arie tăgăduia faptul că dumnezeirea lui Hristos este aceeași cu dumnezeirea Tatălui. Și astăzi sunt mulți care cred aceasta, precum și multe alte învățături mincinoase despre Hristos și despre Dumnezeu.

Aceste învățături rătăcite au fost osândite prin hotărârile celor Șapte Sinoade Ecumenice. Ca răspuns la ele, aceste Sinoade au întărit învățătura Bisericii despre Hristos și despre Preasfânta Treime.

Pentru a mărturisi învățătura Bisericii despre Hristos, Părinții Sinodului I Ecumenic au alcătuit prima parte a Crezului.

Crezul începe prin mărturisirea lui Dumnezeu ca Tată. Fiul lui Dumnezeu ne-a învățat să ne rugăm lui Dumnezeu cu aceste cuvinte: „Tatăl nostru, Care ești în ceruri...” (Matei 6, 9). Acest nume al lui Dumnezeu și această descoperire a chipului Său părintesc erau necunoscute, în acest fel, lumii Vechiului Testament. În Vechiul Testament, Dumnezeu era

cunoscut ca Dumnezeu, Creator, Domn, Împărat și Judecător. Prin Fiul Său ni se dă însă această legătură apropiată și fiască cu Dumnezeu.

Așa cum se spune în Evanghelia de astăzi, această legătură apropiată este întărită prin cuvintele: „Ai Tăi erau și Mie Mi i-ai dat” (Ioan 17, 6). Prin aceasta se arată că Hristos îi ia pe oameni — care

erau făpturi și slujitori ai lui Dumnezeu și Îl cunoșteau pe Dumnezeu mai ales ca Ziditor și Judecător — și îi face ai Săi. Făcându-i ai Săi, Hristos îi face pe oameni fii ai lui Dumnezeu după har, prin înfiere. După cum se spune în Epistola către Galateni: „Ca pe cei de sub Lege să-i răscumpere, ca să dobândim înfierea” (Galateni 4, 5).

A doua parte a Crezului, alcătuită de Sfinții Părinți ai Sinodului I Ecumenic, mărturisește persoana Fiului lui Dumnezeu. În această parte a Crezului, Fiul lui Dumnezeu este arătat ca având atât fire dumnezeiască, cât și fire omenească. Tot aici se întărește faptul că firea dumnezeiască a lui Hristos este aceeași cu a Tatălui.

Iisus Se referă la firea Sa dumnezeiască în rugăciunea din Evanghelia de astăzi, când spune: „Și acum, Părinte, preaslăvește-Mă Tu la Tine Înșuți cu slava pe care am avut-o la Tine mai înainte de a fi lumea” (Ioan 17, 5). Prin aceste cuvinte vedem limpede că Iisus nu este un om obișnuit și nici o făptură a lui Dumnezeu. Domnul nostru ne spune că El era împreună cu Tatăl mai înainte de facerea lumii, așa cum se spune la începutul Evangheliei după Sfântul Ioan: „La început era Cuvântul și Cuvântul era la Dumnezeu și Dumnezeu era Cuvântul” (Ioan 1, 1).

Iar „Cuvântul S-a făcut trup și S-a sălășluit între noi și am văzut slava Lui, slavă ca a Unuia-Născut din Tatăl, plin de har și de adevăr” (Ioan 1, 14).

Prin aceste cuvinte ar trebui să vedem limpede rătăcirea învățaturii lui Arie, care este propovăduită, sub diferite forme, până în ziua de astăzi.

Sfântul Nicolae Velimirovici ne amintește că această rugăciune — „Păzește-i” — „nu este numai pentru Apostoli... Această rugăciune a fost și pentru Părinții Sinodului I Ecumenic... Iar Tatăl i-a păzit de rătăcirile lui Arie și i-a insuflat, i-a luminat și i-a întărit... ca să apere și să întărească credința ortodoxă. Această rugăciune este pentru noi toți ceibotezați în Biserica Apostolică, care am ajuns... să cunoaștem numele mântuitor al lui Hristos Mântuitorul”, Iisus.

Așadar, să fim luminați și întăriți asemenea Părinților Sinodului I Ecumenic împotriva tuturor rătăcirilor care ne înconjoară și să ne închinăm Unuia Adevăratului Dumnezeu: Tatăl, Fiul și Sfântul Duh — Treimea cea deoiființă și nedespărțită. Amin.

Prof. Ionuț-Cătălin I. Popescu
(reflecție la 24 mai,

Sf. Ev. Ioan 17, 1-13, Rugăciunea lui Iisus)

Sursă foto: Sf. Evanghelie

Pogorârea Sfântului Duh

Cincizecimea este o teofanie, o descoperire a lui Dumnezeu, pe care o putem compara cel mai bine cu alte teofanii cunoscute, precum cea a lui Moise pe Muntele Sinai sau Schimbarea la Față de pe Muntele Tabor. Martorii acestor evenimente încearcă din răspuțeri să le descrie, dar cuvintele nu sunt de ajuns; de aceea, în Sfânta Scriptură este folosit un limbaj dramatic, stilizat, plin de simboluri.

Vântul și focul dumnezeiesc apar adesea, deoarece amândouă sunt simboluri ale unei puteri sălbatice, nestăpânite. În marile teofanii biblice, Îl vedem pe Dumnezeu așa cum este: nemărginit, liber, necuprins și imposibil de controlat. Experiența îi lasă pe martori tulburați și nedumeriți, asemenea apostolilor și ucenicilor care, în acea zi, au fost acuzați că sunt beți.

Teofaniile sunt evenimente care copleșesc simțurile, pentru că Dumnezeu este mai presus de simțuri. În ele, Dumnezeu Se descoperă așa cum este El, nu așa cum am vrea noi sau cum credem noi că este. În astfel de momente, ceea ce gândim noi, ideile noastre, miturile, legendele și tradițiile devin irelevante. Toate acestea ard precum pleava goală. Tot ceea ce ținem drag se topește atunci când se descoperă ceea

ce este cu adevărat, iar aceasta include și imaginea pe care o avem despre noi înșine.

Marele supraviețuitor al Holocaustului și psiholog Viktor Frankl a descris acest lucru astfel: „Ceea ce trebuie să dea lumină, trebuie să îndure arderea”. Dacă trebuie să devenim ceea ce Domnul Iisus spune că suntem, „lumina lumii”, atunci tot ceea ce este fals și tot ceea ce este adevărat în noi trebuie să se supună flăcării.

Desigur, viața duhovnicească nu poate fi întotdeauna o mare teofanie. Nu am putea să o suportăm. De aceea, ea vine la noi în etape, pe măsură ce suntem în stare să o primim. Acesta este sensul versetului: „Dumnezeu nu ne va da mai mult decât putem duce”. Dar concluzia care decurge de aici este că Dumnezeu nu ne va da nici mai puțin decât putem duce.

Primirea plinătății Duhului este dincolo de puterile noastre; ar fi ca și cum am turna apa mărilor și oceanelor într-o ceașcă de ceai. Ceașca nu ar putea suporta. Nici noi nu am putea. Când ceașca se sparge, ea trebuie înlocuită cu ceva mai mare. Trebuie făcut mai mult spațiu pentru mai mult ceai. Astfel, pe măsură ce devenim tot mai goi de noi înșine, se face mai mult loc pentru Dumnezeu. Dar, fiindcă Dumnezeu este

infinat, trebuie să ne lărgim mereu și să devenim mereu mai goi de sine. Inima trebuie să se frângă pentru a crește. Spațiul pe care îl creăm prin renunțare se va dovedi întotdeauna insuficient pentru îndumnezeire, deoarece Dumnezeu este infinit. De aceea, progresul îndumnezeirii nu se sfârșește niciodată.

Iisus le-a spus odată ucenicilor Săi un lucru ciudat: „Până acum n-ați cerut nimic în numele Meu”. Înainte de a putea cere ceva „în numele lui Iisus”, trebuie să ne lepădăm de sinele, de ego-ul nostru. Fără această renunțare, nu putem decât să ne rugăm în propriul nostru nume, pentru că vom cere mereu ceea ce vrem, dorim și așteptăm, chiar – poate mai ales – atunci când ne acoperim cu o evlavie ostentativă. A ne ruga „în numele lui Iisus” presupune să fi renunțat la numele nostru pentru numele Lui. „Nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăiește în mine.”

Ceea ce urmează după ce Iisus rostește aceste cuvinte este Marele Exemplu al lepădării de sine: Crucea. Pe măsură ce creștem, descoperim că structurile personalității și ale ego-ului nostru sunt prea mici, nepotrivite pentru a cuprinde creșterea în cunoaștere și luminare. Vinul nou sparge burdufurile vechi.

Venirea Duhului ne îndreaptă către această lucrare esențială, către inimile noastre, unde adevărul despre noi înșine și despre Dumnezeu este descoperit. Aici se face lucrarea necesară și de aceea a fost mai bine ca Domnul Iisus să Se înalțe. Dacă nu S-ar fi suit la Tatăl, am fi fost ispitiți să ne agățăm de El, așa cum a făcut Maria Magdalena în Grădina. Prin venirea Duhului Sfânt se împlinește proclamația Domnului către femeia samarineancă: „Vine vremea când închinătorii nu se vor mai închina nici în Ierusalim, nici pe acest munte, ci în duh și în adevăr.”

Focul Duhului Sfânt este un foc curățitor și purificator. A ne deschide inimile pentru a-l primi înseamnă a accepta moartea martirică a sinelui fals, moartea față de tot ceea ce am construit și am numit „noi înșine” sau, mai degrabă, o transformare atât de mare încât trebuie să îndurăm lepădarea periodică a dorințelor noastre egoiste, pentru a face loc tot mai mult Adevărului. În inimă locuiește Hristos și în lăuntrul nostru ne călăuzește Duhul Sfânt. Amin.

Pr. Alin-Constantin Nicola
(predică la Duminica Rusaliilor,
Sf. Ev. Ioan 7, 37-53, 31 mai)
Sursă foto: Sf. Evanghelie

Traduceri din Sf. Părinți

Teofan Kerameus, Arhiepiscopul Tavromeniei

Omilia a 40-a: La Pogorârea Sfântului Duh^A

Văzând astăzi preasfântul locaș al Preacuratei Stăpâne strâmtorat de mulțimea poporului, mă bucur și mă veselesc, și cu adevărat tresalt de bucurie, plinindu-se cuvântul psalmistului David: «*Tocmiți sărbătoare cu ramuri umbroase până la coarnele altarului*» (Psalm 117, 27). Dar sărbătoarea de față, strălucind cu razele Duhului, cuprinde multe și minunate taine: căci ea aduce la arătare taine ale celor de față, ale celor trecute și ale celor viitoare. Căci, împlinind voia Părintelui, Mântuitorul, după ce a pățimit și a înviat, S-a înălțat la ceruri, așezând firea noastră de-a dreapta tronurilor părintești, și a trimis pe Mângâietorul, asemenea unui alt Înger al marelui

sfat, ca să vestească slava întru care am fost chemați să intrăm; iar cele însoțite de suflare vijelioasă, de foc, de vuiet și de împărțirea limbilor, se arată în chip tainic și simbolic tainele. Iar faptul că acestea nu se petrec într-un alt timp, ci anume în ziua Cincizecimii, este o icoană a zilei celei viitoare, în care, plinind timpul cel alcătuit din șapte săptămâni, vom ajunge la Cincizecimea cea desăvârșită, al cărei chip a fost așezat în aceasta. Atâtea, așadar, sunt cele ale sărbătorii, ca să le spunem pe scurt. Iar eu mă socotesc pe mine însumi îndrăzneț și pripit, fiind pe cale să pătrund în adâncurile de nepătruns ale teologiei despre Duhul, și, asemenea celui care cutează să intre

^A Traducere din limba greacă după: ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ ΤΟΥ ΕΠΙΚΛΗΝ ΚΕΡΑΜΕΩΣ, ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΤΑΥΡΟΜΕΝΙΟΥ ΤΗΣ ΣΙΚΕΛΙΑΣ, ΟΜΙΛΙΑ Μ' . ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΠΙΦΟΙΤΗΣΙΝ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ., în PG. 132, col. 764-784.

În negura lui Moise, ameteșc și mă cutremur. Căci acea taină a istorisirii mă convinge să mă înfricoșez. Căci și acolo mulțimea poporului n-a putut să îndure sunetul trâmbițelor (cf. Ieșire 19, 16-20), ci numai Moise a pătruns în întunericul cel de nepătruns (cf. Ieșire 20, 21), învățându-ne, cred, Cuvântul (Scriptura), că nu tuturor li se cuvine a pătrunde în treapta teologiei, ci aceasta este îngăduită numai celor care, asemenea lui Moise, sunt în stare să cuprindă cele dumnezeiești. Totuși, pentru că Duhul cel Sfânt, a Cărui pogorâre o prăznuim, știe să curețe întinăciunile sufletelor și să prefacă păcatele în cenușă, fie ca și nouă să ni se dăruiască astăzi împărțirea de la El, ca printr-un clește tainic, și cu un cărbune serafic, și cu o limbă de foc curățindu-ne limba și mintea (cf. Isaia 6, 6-7), încât și eu însumi împreună cu Isaia să pot spune: «*Păntecele meu va răsună ca o alăută și ca un zid înnoit*» (Isaia 16, 11 după *Septuaginta*), prin Duhul. Și pentru că astăzi se prăznuiește pentru noi pogorârea Mângâietorului, se cuvine să începem de la Duhul, sau mai degrabă, să cugetăm în comun despre Treime, căci nu există nicio deosebire sau despărțire între Tatăl, Fiul și Sfântul Duh.

Un singur Dumnezeu este în Tatăl, și Fiul, și Duhul Sfânt¹: o unică Dumnezeire, fără început, simplă, mai presus de ființă, neîmpărțită, nedespărțită; aceeași unitate (monadă) și, după ipostasuri, aceeași în întregime Treime²; întreaga Dumnezeire, în chip desăvârșit, în fiecare dintre ipostasuri, și fiecare ipostas, în chip desăvârșit, în întreaga Dumnezeire. Aceeași este Dumnezeirea una, și trei ipostasuri: Tatăl, Fiul și Sfântul Duh. Tatăl este fără început și nenăscut: născător al Fiului și purcedător al Sfântului Duh. Iar dintre cele [care sunt] din Tatăl, unul este nașterea, iar celălalt este purcederea. Dar, auzind despre naștere și purcedere, ieși din cele văzute cu cugetul. Iar cu înțelesuri subțiri și vrednice de Dumnezeu, învață taina ca în icoane și în preînchipuiri umbrite. Precum lumina din lumină, astfel este și nașterea Fiului și purcederea Duhului, mai înainte de veci și fără de pătimire. Să nu socotești că „ne-nașterea” Tatălui, și „nașterea” Fiului și „purcederea” Duhului ar însemna o deosebire de ființă, ci [să le înțelegi drept] moduri de existență. Căci desemnarea ființei este indicată prin numirea de *Dumnezeu*. Așadar, mărturisim un singur Dumnezeu, cunoscut în Tatăl, și în Fiul, și în Sfântul Duh. Și astfel, în Treimea cea mai presus de ființă înțelegem unitatea, iar în unitate cunoaștem Treimea. Iar Duhul cel Sfânt, a Cărui înfricoșătoare pogorâre o prăznuim, a fost închipuit mai teologic de către elini, precum socotește și Grigorie Teologul, însă în privința numirii Lui s-au deosebit între ei: unii L-au numit „*Mintea universului*” și „*Mintea exterioară*”³; iar alții, deși au fost din curtea lui Hristos, totuși au greșit în cuvîntoasa înțelegere despre Duhul; căci unii L-au socotit lucrare a lui Dumnezeu, iar alții L-au numit în chip vădit făptură⁴. Nu știu de unde au putut ei răspândi atâtea mărturii despre El în Scriptură, căci glasurile cele dumnezeiești pretutindeni dau aceeași mărturie despre puterea și lucrarea Tatălui, și Fiului, și Duhului, și în mod lămurit îl vestesc pe Duhul Sfânt ca Dumnezeu. Ba încă, în Faptele Apostolilor, Petru, fiind luminat, a descoperit sacrilegiul lui Anania, pe care la săvârșit în ascuns împreună cu soția sa, făcându-se el însuși hoț față de sine, zice: «*De ce a umplut satana inima ta, ca să minți tu Duhului*

Sfânt? N-ai mințit oamenilor, ci lui Dumnezeu» (Faptele Apostolilor 5, 3-4). Vedeți cum, deși a rostit ceva ce este propriu ipostasului, s-a ridicat îndată la ființă? Ascultă, așadar, și de la însuși Duhul Sfânt cum săvârșește toate împărătește, atât lucrând, cât și poruncind: «*Osebiți-mi pe Barnaba și pe Saul, pentru lucrul la care i-am chemat*» (Faptele Apostolilor 13, 2) și iarăși: «*Aceștia, mânați de Duhul Sfânt, au coborât la Seleucia*» (Faptele Apostolilor 13, 4), și din nou: «*Au străbătut Frigia și ținutul Galatiei, oprîți fiind de Duhul Sfânt ca să propovăduiască cuvântul în Asia*» (Faptele Apostolilor 16, 6); și nenumărate mărturii pot fi găsite în Sfânta Scriptură, prin care se arată egalitatea de vrednicie a Tatălui, și a Fiului, și a Sfântului Duh.

Iar Moise, grăitorul de Dumnezeu, deși în teologia sa, după cum i s-a încredințat, a învățat lămurit despre Duhul, cele ce sunt dintru El le-a tălmăcit cu umbrire, din pricina grosimii rătăcirii celor ce se abăteau dintre iudei, ca nu cumva caracterul propriu al ipostasurilor să pară a fi o înclinare spre mulțimea zeilor. Pentru aceasta, și atunci când avea să grăiască despre îngeri, în chip metaforic îi numește ape, fiind aceștia mai presus decât cerurile, întru care spune că Se purta Duhul cel Sfânt; căci zice: «*Și Duhul lui Dumnezeu Se purta deasupra apelor*» (Facere 1, 2). Cu totul copilărească este părerea că ar fi fost vorba de apă simțită, peste care Se purta Duhul lui Dumnezeu, chiar dacă unii dintre Părinți au tâlcuit astfel cuvântul, pogorându-se la slăbiciunea ascultătorilor. Cum ar fi fost cu puțință aceasta, de vreme ce Scriptura mărturisește că «*întuneric era deasupra adâncului*» (Facere 1, 2)? Unde este Duhul lui Dumnezeu, întunericul nu are loc; căci Dumnezeu este lumină (cf. I Ioan 1, 5; Ioan 1, 9), și dăător al luminii. Dar, precum am spus, a numit «*ape*» puterile cele de sus, ca nu cumva mintea mai înceată a iudeilor să asocieze numirea lui Dumnezeu cu îngerii. Și dacă a numit «*apă*» pe îngeri, să nu se tulbure nimeni; căci și Dumnezeu este numit «*foc*», și «*foc mistuitor*» (Deuteronom 4, 24; Evrei 12, 29); iar Duhul cel Sfânt a fost numit «*apă vie*» (Ioan 4, 10-11; Ioan 7, 38) de către glasul cel mare al Evangheliei și în chip de «*limbi ca de foc*» (Faptele Apostolilor 2, 3). S-a pogorât peste ucenici; dar nici foc, nici apă nu ne îngăduie cugetarea evlavioasă să înțelegem.

Așadar, Duhul Sfânt, mai înainte Se purta deasupra puterilor celor dumnezeiești. Dar de unde lor acea necintire către rău, sau, după graiul teologic, acea greu-demîșcat spre cădere? Apoi [Duhul Sfânt] era în sfinții patriarhi, după aceea în Lege și în proroci; iar mai pe urmă, în chip esențial și deoființă, întru Hristos, împreună-lucrând și rămânând întru El, de la Care a fost dat și sfinților ucenici: mai înainte în chip mai umbrat, apoi, după Înviere, mai lămurit, iar în ziua Cincizecimii, mai strălucit și mai curat. Aceste diferite manifestări ale Duhului le-a arătat Dumnezeu odinioară Prorocului Ilie Tesviteanul, cel plin de râvnă, poruncindu-i zicând: «*Leși și stai pe munte înaintea feței Domnului! Că iată Domnul va trece; și înaintea Lui va fi vijelie năprasnică ce va despica munții și va sfărâma stâncile, dar Domnul nu va fi în vijelie. După vijelie va fi cutremur, dar Domnul nu va fi în cutremur; După cutremur va fi foc, dar nici în foc nu va fi Domnul. Iar după foc va fi adiere de vânt lin și acolo va fi Domnul*» (III Regi 19, 11-12). Așadar, zicerea: «*lată, vijelie năprasnică ce*

¹ cf. SFÂNTUL GRIGORIE TEOLOGUL, *Cuvântarea 31, 14*, traducere Pr. Dumitru Stăniloae, în SFÂNTUL GRIGORIE DE NAZIANZ, *Cele 5 cuvântări teologice, Editura Anastasia, 1993, p. 103.*

² A se vedea Epistola 23 despre deosebirea dintre ființă și ipostas, a Sfântului Vasile cel Mare, în SFÂNTUȘL VASILE CEL MARE, *Epistole*, traducere de Pr. Teodor Bodogae, în colecția Părinți și Scriitori Bisericești – Serie nouă, vol. 3, Editura Basilica, București, 2010, p. 87-95.

³ cf. SFÂNTUL GRIGORIE TEOLOGUL, *Cuvântarea 31, 5*, traducere Pr. Dumitru Stăniloae, în SFÂNTUL GRIGORIE DE NAZIANZ, *Cele 5 cuvântări teologice, Editura Anastasia, 1993, p. 63.*

⁴ Acest fragment critică ereziile venite din interiorul creștinismului, făcând referire la macedonienii (pneumatohi), care negau dumnezeirea Duhului Sfânt.

va despica munții și va sfărâma stâncile», arăta puterea Duhului în patriarhi; căci ce altceva l-a înduplecat pe Avraam să lepede cele părintești, să zdrobească acele urâciuni de lut și să urmeze lui Dumnezeu, dacă nu Duhul cel Sfânt, Cel ce l-a ridicat din întunecata idolatrie a haldeilor? Apoi cutremurul cel prin Lege, care a zguduit și a tulburat nu numai Egiptul cu pedeapsa celor zece plăgi, ci și pustia și multe neamuri.

Că prin Duhul Sfânt a lucrat Moise, învață luând aminte la norul ce călăuzea pe Israel. Căci aceasta era Duhul cel Sfânt, după cuvântul dumnezeiescului Pavel, marea era un tip al apei, iar norul al Duhului (cf. I Corinteni 10, 1-2). Dar și piatra din care curgea cu belșug băutura poporului, nu ar fi fost numită „duhovnicească” de către Pavel, dacă ea însăși nu l-ar fi închipuit pe Domnul Iisus, iar apa ce izvorăște din ea nu ar fi fost Duhul Sfânt: «Pentru că beau» zice «din piatra duhovnicească ce îi urma. Iar piatra era Hristos» (I Corinteni 10, 4). Că apa închipuia Duhul, ne-a inițiat astăzi în taina aceasta însuși Domnul, prin cuvintele Evangheliei: «Cel ce crede în Mine, râuri de apă vie vor curge din pântecele lui» (Ioan 7, 38); iar aceasta tâlcuind-o ucenicul cel cu glas de tunet, a zis: «Aceasta a zis-o despre Duhul pe Care aveau să-L primească cei ce cred în El» (Ioan 7, 39). Și iată că și din Duhul care era în Moise, luând Dumnezeu, L-a pus peste cei șaptezeci și peste cei rămași în tabără, Eldad și Medad, care proceau (cf. Nimerii 11, 16); iar mai pe urmă și asupra lui Iisus fiul lui Navi, celui ce a urmat lui Moise (cf. Deuteronom 34, 9; Numerii 27, 18). Dar ce zice prorocia după acestea? «După cutremur va fi foc». Acela este Duhul, Cel ce grăia în proroci, Cel ce îi învăluia cu grijă și le aprindea partea cârmuitoare a sufletului. Aceasta cunoscând-o bine cel mai încercat dintre proroci, grăia din partea lui Dumnezeu: «Cuvântul Meu nu este el, oare, ca un foc, zice Domnul» (Ieremia 23, 29). «Iar după foc va fi adiere de vânt lin și acolo va fi Domnul». Privește, așadar, plinirea prorociei, înțelegând adierea ce s-a pogorât în foisor peste ucenici. În arătările cele de mai înainte, zice: «Nu era Domnul în vijelia năprasnică, nici în cutremur, nici în foc»; iar în glasul cel ca de «adiere de vânt lin», a adăugat: «Și acolo era Domnul». Căci în patriarhi, și în Lege, și în proroci era într-un chip umbrat harul Duhului; iar cel dăruit ucenicilor la plinirea vremii este desăvârșitor. Și precum în Facerea lumii grăiește Moise, că mai întâi a fost sădit sufletul vegetal în plante, apoi cel simțitor în necuvântătoare, iar la urmă în om cel desăvârșit și cuvântător, având împreună cu cuvântul (logosul) și puterea vegetală și pe cea simțitoare, așa și harul Duhului: mai obscur oarecum în patriarhi, mai puternic însă în Lege și în proroci, iar mai strălucitor și - a zice teologic - în chip aproape ființial, a strălucit în Apostoli. O, Duhule Atotputernice, Cel ce ridici munții, [adică] puterile potrivnice, despre care a zis Domnul: «Veți zice muntelui acestuia: Mută-te de aici dincolo, și se va muta» (Matei 17, 20), arătând prin aceasta pe acel demon lunatic; și ca un cutremur, cutremurând și zguduind toată lumea prin propovăduirea Evangheliei, precum a prevestit și Avacum, zicând: «Cu caii Tăi Tu cutreieri marea, tulburând ape multe» (Avacum 3, 15) - iar ca un foc s-au arătat limbile cele de curând, în chip de «limbi ca de foc». Iar glasul ca o «adiere de vânt lin» cred că nici nu mai are nevoie de tâlcuire pentru cei ce sunt atenți la istorisire. Căci, zice Scriptura, «s-a făcut un vuiet ca de suflare de vânt ce vine repede» (Faptele Apostolilor 2, 2). Glasul, așadar, și vuietul sunt același lucru; căci amândouă sunt o mișcare

a aerului. Iar adierea și suflarea sunt deopotrivă același lucru. Se numește „adiere” harul Sfântului Duh, ca Acela Care răcorește pe cei arși de văpaia și dogoarea păcatului, a cărei pricină s-a făcut soarele cel potrivnic, cel ce a pricinuit miresei din Cântarea Cântărilor înnegrirea (cf. Cântarea Cântărilor 1, 5), despre care psalmul spune de asemenea: «Ziua soarele nu te va arde» (Psalm 120, 6). Iar «adierea de vânt lin» se numește astfel pentru că este curată, dumnezeiască și lipsită de orice materie. Așadar, cuvântul profetic: «Și acolo era Domnul», ca Cel ce dă har desăvârșitor și deplin, și pentru ca să arate că și Duhul este Domn și Dumnezeu. O, glas și sunet, tu inițiezi tainic pe cei ce cred; iar ca focul arzi spinii celor ce se luminează, spini pe care i-a odrăslit călcarea poruncii, căci focul acesta a venit să-l arunce pe pământ Mântuitorul (cf. Luca 12, 49); iar ca roua, răcorești și aduci înviorele celor ce se împărtășesc [de Tine]; și ești cu putere, ca una ce te împotrivesți cu tărie violenței demonilor care se ridică împotriva noastră. Și poate că despre această suflare puternică grăiește David, zicând: «Cu suflu puternic vei sfărâma corăbiile din Tarsis» (Psalm 47, 8 după Septuaginta). Prin aceasta, într-adevăr, sfărâmă corăbiile care poartă pe fugari. Fiindcă un oarecare proroc, fugind de la fața lui Dumnezeu, căuta corabie care să meargă spre Tarsis (cf. Iona 1, 3). Iar «adierea de vânt lin» subțiază grosimea păcatului, înnoind pe cel ce se naște din nou și conducându-l către fericirea de la început.

Căci, prin voința Ziditorului, a fost adusă la existență firea omenească, și îndată, prin legătura cu Duhul, a fost înfrumusețată: «Și a suflat în fața lui suflare de viață» (Facere 2, 7), ceea ce este Duhul cel Sfânt. Căci nu era cu puțință ca omul să fie întru sfințenie și întru apropierea de Dumnezeu, de nu s-ar fi înfrumusețat prin împărtășirea cu Duhul Sfânt. Însă acea dintâi harismă a fost întunecată și tulburată de negura păcatului; iar Fiul Cel Unul-Născut al lui Dumnezeu, făcându-Se om și aflând firea celui bun dintru început lipsită [de har], a prefăcut-o din nou în acea [stare de la început], turnând asupra ucenicilor Duhul cel Sfânt ca din izvorul plinătății Sale, și printr-înșii împărtășindu-ni-L și nouă. Căci, după cum spune marele Chiril⁵, sfințenia este, fără îndoială, aceea care ne face să purtăm în noi chipul dumnezeiesc, adică împărtășirea în Duhul cu Fiul, prin Care ne înnoim, fiind zidiți iarăși dintru început, după chipul Ziditorului.

Dar Tu, o, Mângâietorule, Dumnezeule, Cel deoființă cu Tatăl și cu Fiul, împreună-șezător pe tron și deopotrivă cinstit! O, Lumină ce luminezi dintru Tine, ieșind din Lumină, din Tatăl, rămânând în Lumină, în Hristos, și venind la noi prin El, fii de față și nouă, ribilor Tăi, în chip tainic; arde din temelii vreascurile patimilor, scânteile ascunse ale pofteilor; păzește cetatea noastră, care se laudă în Numele Tău; umple de harul Tău și pe păstor, și pe turmă; zdrobește puterea vrăjmașilor celor nevăzuți care sunt împotriva noastră; slăbește săgețile lor cele aprinse, arată-ne biruitori asupra năvălirilor îndrăzelii lor; fii sprijinitor evlaviosului nostru împărat împotriva necredincioșilor, fiilor Agarei⁶, păzește domnia lui în pace și liniște; pe poporul cel adunat astăzi aici eliberează-l de vinovăția păcatelor; pe părinții și frații noștri care cu evlavie au trecut din viața aceasta, învrednicește-i de bucurie neînțetată. Că Ție se cuvine toată cinstea și slava, împreună cu Părintele cel fără de început și cu Fiul cel deoființă, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Traducere: Pr. Daniel Budeanu
Sursă foto: doxologia.ro

5 cf. SFÂNTUL CHIRIL ARHIEPISCOPUL ALEXANDRIEI, Comentariu la Evanghelia după Ioan, tomul 3, traducere Pr. Dumitru Stăniloae, Ed. Basilica, București, 2022, p. 659.

6 Denumire clasică bizantină pentru musulmani, urmașii lui Ismael.

Theologica

Sf. Dumitru Stăniloae, Spre un ecumenism ortodox (10)

(Continuare din nr. anterior)

Capitolul 5, partea 2

Prin dumnezeiasca Euharistie, Fiul lui Dumnezeu, Care S-a întrupat, S-a răstignit, a înviat și S-a înălțat cu trupul omenesc la cer, intră într-un mod concret în cea mai intimă unire cu fiecare om. Cu fiecare om care crede în faptul întrupării Sale, al răstignirii Sale mântuitoare, al învierii Sale și al înălțării trupului Său la cer. Dar faptul că El vine într-o adâncă unire trupească cu toți cei care cred în El face din trupul Său arvuna celei mai înalte uniri și între ei, conducând Biserica spre împlinirea ei desăvârșită. Trupul Său este locul, legătura concretă în care se zidește, se păstrează și crește Biserica.

Unirea Sa trupească cu oamenii este, în primul rând, actul în care se manifestă în cel mai înalt grad iubirea Sa față de oameni. Oamenii, în general, își manifestă nu numai iubirea trupească, ci chiar și iubirea duhovnicească prin străngeri de mână, îmbrățișări și altele. Hristos ni Se dăruiește prin preacuratul Său Trup, care ne îngăduie să primim în întregime în noi iubirea cea mai curată și mai mișcătoare, cea mai duiosă. Încă pe când trăia viața Sa pământească, l-a ținut la pieptul Său pe ucenicul Său iubit, pe Evanghelistul Ioan. A spălat picioarele apostolilor și altele. Apoi a arătat iubirea ca pricină a venirii Sale viitoare la noi.

Rugăciunile Bisericii insistă mult asupra faptului că Trupul lui Hristos este principalul mijloc de curățire/sfințire a trupurilor noastre. Sfântul Ioan Damaschin, într-o rugăciune a sa pe care preotul o citește înainte de Sfânta Împărtășanie, ne amintește de femeia care a primit iertarea păcatelor ungând cu mir trupul lui Hristos: „Și eu, ticălosul/nevrednicul, îndrăznind să primesc întreg Trupul Tău, Te rog să nu mă arzi, ci să mă primești și să luminezi simțurile sufletului meu, arzând fărădelegile păcatelor mele”.

Această curățire nu se realizează dacă preasfântul Trup al lui Hristos nu întâlnește și o strădanie de curățire din partea celor care Îl primesc, deoarece El nu îi curățește ca pe niște obiecte pasive. Nicolae Cabasila arată amândouă aceste lucruri, insistând în chip deosebit asupra puterii de a ne împotrivi ispitelor, putere pe care ne-o transmite Trupul lui Hristos, Trup cu care El a pățimit, respingând ispitele. După cum spune Nicolae Cabasila, aceasta înseamnă, fără îndoială, că în Trupul lui Hristos s-a activat la maximum puterea lucrărilor duhovnicești, viața spirituală; că El a devenit „trup duhovnicesc”, așa cum ar fi trebuit să devină Adam și cum, după păcatul lui Adam, nu putem deveni decât în Hristos: „Această Taină – a Sfintei Euharistii – este lumină pentru cei care s-au curățit deja; curățire pentru cei care încă se curățesc; pregătire și întărire pentru cei care luptă împotriva celui rău și a patimilor... «Sângele Fiului lui Dumnezeu ne curățește de orice păcat» (I Ioan 1, 7), a spus Ioan,

cel iubit în chip deosebit de Hristos. Cine nu știe că numai Hristos a câștigat biruința împotriva celui rău? Numai Trupul Lui s-a ridicat ca trofeu împotriva păcatului. Cu acest Trup, cu care El Însuși a pățimit și, după ce a fost încercat, a biruit, îi poate ajuta pe cei care sunt luptați de ispite. În trup nu există nimic comun cu viața duhovnicească; ba chiar, ca să spunem așa, el i se împotrivesc cu dușmănie și cu mare dezgust. «Căci trupul pofteste împotriva duhului», spune Apostolul (Galateni 5, 17). Pentru acest motiv a fost rânduit trupul duhovnicesc împotriva trupului pământesc. Și legea trupească este desființată prin legea trupului duhovnicesc. Iar trupul se supune duhului și ajută împotriva legii păcatului. De aceea, nimănui nu i-ar fi fost cu puțință să trăiască viața duhovnicească dacă nu ar fi fost creat acest fericit Trup al lui Hristos... Pentru acest motiv avem nevoie de acest Trup al lui Hristos și de împărtășirea neîncetată de la Sfânta Masă: ca legea Duhului să poată lucra în noi și să nu se facă nicio îngăduință vieții trupului; ca să nu ni se dea prilej să ne întoarcem iarăși la pământ, așa cum se întâmplă cu corpurile grele atunci când le lipsește ceea ce le ține ridicate... Și deoarece stricăciunea materiei nu lasă pecetea (Chipul lui Dumnezeu în om, n.tr.) să rămână nemișcată – «căci avem comoara aceasta în vase de lut» (II Corinteni 4, 7) – de aceea nu o singură dată, ci neîncetat să ne împărtășim de acest leac. Căci trebuie ca Plăsmuitorul să stea mereu lângă lut și, atunci când forma se tulbură, îndată să o readucă la armonie. Neîncetat să ne împărtășim de mâna Doctorului, care va vindeca materia când își pierde vigoarea și va ridica iarăși voința noastră când cade jos, ca nu cumva moartea să o stăpânească pe ascuns”.¹

Protestantismul, care vorbește atât de mult despre spiritualitate, nu ia în considerare faptul că spiritualitatea nu se află într-un spirit izolat de trup, ci se arată trupește. Nu vede că un trup spiritualizat ajută, de asemenea, duhul să se păstreze în spiritualitate. Nu vede că spiritualitatea este capabilă să spiritualizeze trupul, precum și relațiile dintre oameni, ca o pârgă a spiritualizării lumii. De aceea, pentru protestantism nu are nicio însemnătate comuniunea cu preacuratul Trup al Domnului, care se realizează în Sfânta Euharistie. Ea nu are nicio lucrare directă și eficientă asupra vieții omului. Ajută numai la săvârșirea unui act de mărturisire: faptul că Hristos a plătit, prin jertfa Sa, prețul sentinței pentru pedepsirea noastră. Nu vede că jertfa lui Hristos are, în același timp, și o semnificație de întărire spirituală a trupului împotriva ispitelor, pentru a ne da și nouă această întărire spirituală prin Împărtășanie. Nu vede deloc importanța trupului în lucrarea mântuirii, adică importanța Întrupării, prin care spiritualitatea dumnezeiască se sălășluiește în trup. Trupul a jucat un rol dezastruos în căderea omului, dar, potrivit protestanților, el nu mai poate sluji în lucrarea pozitivă a mântuirii.

(continuare în pagina 16)

¹ NICOLAE CABASILĂ, *Viața în Hristos*, IV, în col. P.G. 150, 596 A–D. Vezi analiza acestuia și a pasajelor de mai sus din Cabasila în cartea lui P. Neala, *Învățătura lui Nicolae Cabasila despre îndreptarea omului*, Pireu, 1975 (n.a.).

Theologica**Sf. Dumitru Stăniloae, Spre un ecumenism ortodox (10)***(continuare din pagina 15)*

Protestantismul a dus mai departe învățătura teologiei scolastice cu privire la răscumpărarea juridică, deși a văzut, spre deosebire de scolastici, caracterul ontologic al căderii. Teologia scolastică avea cel puțin consecvență. Pentru ea, căderea era o modificare pur juridică a raporturilor firii omenești cu Dumnezeu. Mântuirea era același lucru, dar în sens invers. Dacă însă căderea a produs transformări adânci în trup, așa cum admite protestantismul, dacă un act spiritual își are răsfrângerile asupra trupului, atunci și mântuirea, ca act spiritual bun, trebuie să provoace transformările opuse. Duhul lui Dumnezeu, Care lucrează cu adevărat în lume, și Cuvântul Care Se întrupează, adică cele mai înalte puteri spirituale venite „în trup”, nu au nicio putere restauratoare asupra trupului?

În viziunea ontologică a mântuirii, înțelegem că sângele lui Hristos are puterea de a ne curăți în mod real. Căci în El nu mai sunt puse în mișcare pornirile spre păcat, ci puterile duhului omenesc curățite, precum și înseși puterile dumnezeiești. Altfel, nu atribuim sângelui lui Hristos curățirea, ci lui Dumnezeu, pentru sângele vărsat al lui Hristos. Dar atunci de ce trebuie să primim sângele lui Hristos în noi? Ca să vadă Dumnezeu mai bine că acest sânge a fost vărsat pentru noi? Această concepție nu mai vede o legătură directă, o transmitere nemijlocită a sângelui și a puterii lui Hristos în sângele nostru. De aceea și Tainele își pierd importanța în protestantism, care preferă o spiritualitate abstractă, aproape numai intelectuală și, prin urmare, incompletă.

Ortodoxia nu uită spiritualitatea. Însă, în concepția ei, spiritualitatea autentic creștină este deplină, integratoare, deoarece îl cuprinde pe omul întreg. Ea cuprinde în același timp și trupul, precum și toate funcțiile spirituale care se manifestă prin trup.

Protestantul, apropiindu-se de Euharistie cu concepția de mai sus, goleşte Euharistia de lucrarea ei lăuntrică și transformatoare asupra întregii existențe omenești și îi lasă numai o semnificație simbolică, văzând-o doar ca semn al nădejzii eshatologice.

Romano-catolicul se află și el destul de aproape de această concepție juridică asupra Euharistiei.

Ortodoxul, atunci când spune că mântuirea omului depinde de Hristos, nu înțelege prin aceasta o restaurare exterioară, care echilibrează vina omului prin virtuțile lui Hristos. El înțelege o comuniune lăuntrică cu curăția lui Hristos, în însăși existența omului. Aceasta constituie rațiunea Euharistiei. Ea este adevărată „comuniune” în sensul că preasfântul sânge și trupul lui Hristos devin trupul și sângele credinciosului. Și aceasta este Biserica: nu o organizare exterioară juridico-canonice, care, în cazul protestantismului, poate deveni o relație juridico-canonice

a fiecărui credincios cu Dumnezeu, relație din care poate lipsi chiar și unitatea de credință între diferiții credincioși.

Materia, în general, nu poate fi înțeleasă fără analogiile raționale ale unei complexități nelimitate de puteri și elemente care o compun; puteri și elemente aflate într-o mișcare neîncetată, descompunând continuu unitățile existente și alcătuind altele, dar fără ca principiul unității să înceteze să rămână ca un sistem universal unificator distinct al unei complexități nelimitate. O materie pură, fără această raționalitate a compunerii, care este o formă a spiritului, nu poate fi concepută. Ea nu ar putea exista și nici nu ar putea fi cunoscută.

În trupul omenesc, funcțiile spiritului ajung la cea mai înaltă sinteză a lor, nesfârșit de bogată. În el se află întreg spiritul. În el, această spiritualitate nu se află numai ca obiect, ci, în același timp, și ca subiect, care își extinde cunoașterea și stăpânirea asupra întregii realități. Trupul nu este doar un organism obiectiv, caracterizat de o minunată organizare rațională. Nu este numai sediul simțirilor de plăcere și durere, al impulsurilor dorinței și mâniei, așa cum obișnuim adesea să credem sub influența unei concepții ascetice unilaterale. El participă la funcția gândirii în rol de subiect, rol care caracterizează spiritul. Trupul nu este numai obiect, având calitatea unui organism organizat rațional. El are rol de subiect în întreaga viață a omului. Trupul nu este luat numai ca obiect al vederii, al gândirii, al comportamentului. El participă ca subiect la acțiune, la gândire, la folosirea propriului sine. Este obiect și subiect în același timp, în aceleași acte. El participă ca subiect

la orice senzație, reprezentare, gândire și lucrare în raport cu lumea exterioară, dar, în același timp, le susține și ca obiect. Ca subiect, participă la libertatea spiritului, la alegerea căii și a faptelor pentru formarea de sine. Prin puterea unei asceze aplicate dialectic, împreună cu spiritul, trupul poate ajunge să devină subiect și organ al funcțiilor spirituale curate. Trebuie să includem în aceste funcții nu numai gândirea și sensibilitatea artistică, ci și toate activitățile și sentimentele prin care oamenii se leagă între ei. Toate pot fi înnobilate de trup și în trup. Și numai dacă aceasta se continuă pentru toate funcțiile spirituale care se manifestă prin trup, se înobilează omul întreg. Atunci putem vorbi despre adevărată desăvârșire sau despre realizarea omului. Curățind funcțiile care se manifestă prin trup, nu se curățește numai trupul ca obiect, ci se curățește omul întreg, în calitatea sa de subiect duhovnicesc-trupesesc, cu funcțiile și faptele sale. Iar un om astfel înnobilit îi influențează, prin faptele sale, în aceeași direcție și pe ceilalți.

*(Va urma)***Traducere: Prof. Mihai-Ionuț Coană***Sursă foto: trinitas.tv*